

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА
NATIONAL ECONOMY

УДК: 330.3

doi: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.281-290>

Яхимець Ю.М.

**УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЯКІСНИХ РИС ІНТЕГРОВАНОГО
ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ**

Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка
Міністерство освіти і науки України,
кафедра математики та економіки,
вул. Стрийська, 3, м. Дрогобич,
82100, Україна,
тел.: 097-947-37-20,
e-mail: yuriy.yakhymets@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5649-1472>

Анотація. У статті досліджується формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату в Україні, котре супроводжується створенням та впровадженням сукупності сприятливих умов, норм, інститутів і практик, що забезпечують стабільне, передбачуване та конкурентоспроможне середовище для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій. Підкреслено, що формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату має враховувати фактори як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру, оскільки у процесі аналізу інвестиційного клімату, ключова увага приділяється саме суб'єктивним умовам, до яких належать: по-перше, фінансова стабільність, що забезпечує передбачуваність для інвесторів і зменшує ризики фінансових втрат; по-друге, ступінь дотримання законності та правопорядку, включно з гарантіями захисту прав власності та справедливості судової системи; по-третє, рівень розвитку та доступність об'єктів інфраструктури – як виробничої (транспортної, енергетичної, логістичної), так і соціальної (житлової, медичної, освітньої); по-четверте, якість податкової системи та рівень податкового навантаження, що визначають економічну доцільність інвестиційної діяльності; по-п'яте, ефективність банківської системи та інших економічних інститутів, які мають забезпечувати стабільне функціонування фінансового ринку, доступність кредитних ресурсів та зручність здійснення платежів. Доведена наявність низки взаємопов'язаних економічних, політичних і соціальних чинників, що стримують формування якісних та повноцінних інвестиційних процесів і погіршують загальний інвестиційний клімат у державі. Ці фактори разом створюють несприятливе, нестабільне, високоризикове та важкопрогнозоване середовище для залучення й ефективного використання капіталу. Підтверджена реальна можливість формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату шляхом послідовного подолання системних перешкод і бар'єрів, що виникають на перетині політико-інституційного, фінансово-економічного, виробничо-ресурсного, інноваційно-технологічного, транспортно-логістичного та соціокультурного середовищ.

Ключові слова: якісний інтегрований інвестиційний клімат, фінансова стабільність, ризики інвестиційних процесів, політико-правові фактори, податкова система, кредитні ресурси, високо ризикове інвестиційне середовище.

CONDITIONS FOR FORMING QUALITATIVE FEATURES OF AN INTEGRATED INVESTMENT CLIMATE IN UKRAINE

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Mathematics and Economics,
Stryyska St., 3, Drohobych,
82100, Ukraine,
tel.: 097-947-37-20,
e-mail: yuriy.yakhymets@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5649-1472>

Abstract. The article examines the formation of a high-quality integrated investment climate in Ukraine, which is accompanied by the creation and implementation of a set of favorable conditions, norms, institutions and practices that provide a stable, predictable and competitive environment for attracting both domestic and foreign investments. It is emphasized that the formation of a high-quality integrated investment climate should take into account factors of both objective and subjective nature, since in the process of analyzing the investment climate, key attention is paid to subjective conditions, which include: first, financial stability, which provides predictability for investors and reduces the risks of financial losses; second, the degree of compliance with the rule of law and order, including guarantees of property rights protection and the fairness of the judicial system; third, the level of development and accessibility of infrastructure facilities, both production (transport, energy, logistics) and social (housing, medical, educational); fourthly, the quality of the tax system and the level of tax burden, which determine the economic feasibility of investment activities; fifthly, the efficiency of the banking system and other economic institutions, which should ensure the stable functioning of the financial market, the availability of credit resources and the convenience of making payments. The presence of a number of interrelated economic, political and social factors has been proven, which hinder the formation of high-quality and full-fledged investment processes and worsen the general investment climate in the state. Together, these factors create an unfavorable, unstable, high-risk and difficult-to-predict environment for attracting and effectively using capital. The real possibility of forming a high-quality integrated investment climate by consistently overcoming systemic obstacles and barriers that arise at the intersection of the political-institutional, financial-economic, production-resource, innovation-technological, transport-logistics and socio-cultural environments has been confirmed.

Keywords: high-quality integrated investment climate, financial stability, investment process risks, political and legal factors, tax system, credit resources, high-risk investment environment.

Вступ. Формування інтегрованого інвестиційного клімату відіграє сприятиме забезпеченню стійкого економічного зростання та всебічного розвитку України, особливо в умовах глобальної нестабільності та постійних внутрішніх трансформацій. Визрівання якісних ознак інтегрованого інвестиційного клімату в Україні супроводжується створенням та впровадженням сукупності сприятливих умов, норм, інститутів і практик, що забезпечують стабільне, передбачуване та конкурентоспроможне середовище для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій. Такий клімат передбачає наявність прозорої законодавчої бази, ефективного регуляторного поля, дієвих механізмів захисту прав інвесторів, розвиненої фінансової інфраструктури, сприятливих умов для розвитку бізнесу, інтеграції у світові економічні процеси та підтримки інноваційної діяльності. Якісні характеристики інтегрованого інвестиційного клімату включають стабільність макроекономічної ситуації, зрозумілі правила гри для інвесторів, мінімізацію корупційних ризиків, підтримку стратегічних галузей економіки та розвиток людського капіталу.

Значний внесок у вивчення питань інтегрованого інвестиційного середовища, удосконалення сегментації інвестиційного ринку та стимулювання інвестиційної активності здійснили такі українські науковці: В. Антоненко [1], С. Бережна [11], О. Гармата [2], Д. Дацишин, І. Здреник [2], Л. Костирко [3], В. Кучер [2], С. Лоза [4], Я. Ляшок [1], В. Парасюк [2], Т. Ріпа [5], Б. Семак [6], А. Славкова [7], В. Смесова [8], К. Серебряк [3], О. Середя [3], Ю.Цибулько [9], М. Штань [10], Т. Яровенко [11], Є Яськов [8], Ю. Яхимець [12], та інші. Незважаючи на значний обсяг проведених у цьому напрямі досліджень, слід визнати, що питання формування якісних ознак інтегрованого інвестиційного клімату вивчені недостатньо.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження умов формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату в Україні. Для розкриття якісних характеристик становлення сприятливого інвестиційного середовища використано – метод аналізу та синтезу (для виокремлення структурних компонентів інтегрованого інвестиційного клімату та їх узагальнення в єдину систему); метод системного підходу (для комплексного розгляду факторів, що формують якісні ознаки інвестиційного клімату, їх взаємозв'язків та впливу на економічне зростання); метод економіко-статистичного аналізу (для опрацювання статистичних даних щодо обсягів інвестицій, їх структури, джерел надходження, галузевої спрямованості та регіонального розподілу).

Результати. Якісно сформований інтегрований інвестиційний клімат – це надзвичайно складне, багатогранне та багаторівневе економічне поняття, яке формується під впливом численних факторів і умов, що разом створюють загалом сприятливе середовище для здійснення інвестиційної діяльності. Комплексність цього явища проявляється в тому, що воно залежить як від загальнодержавної політики, економічної стабільності, законодавчого регулювання, так і від соціальних, екологічних, культурних чинників, рівня розвитку інфраструктури, стабільності фінансової системи, ділової репутації регіону чи галузі. Багаторівневий характер інтегрованого інвестиційного клімату означає можливість його оцінки та аналізу на різних адміністративно-територіальних і галузевих рівнях – національному, регіональному та секторальному. Для іноземного інвестора вирішальним має бути сприятливий стан інвестиційного клімату країни, що визначається макроекономічними показниками, політичною стабільністю та умовами доступу до ринку [6].

До числа ключових чинників належать політичні умови, які виконують роль фундаменту для створення якісного, стабільного та прогнозованого середовища для інвесторів. Політична складова включає в себе такі елементи, як авторитетність місцевої влади, що визначає її спроможність ефективно управляти соціально-економічними процесами та забезпечувати реалізацію інвестиційних проектів. Не менш важливою є стійкість законодавчих і громадських структур, котра дозволяє бізнесу розраховувати на тривалу перспективу дію прийнятих правил та норм. Вагомий вплив справляє баланс і поділ влади між різними суспільно-політичними групами, партіями та об'єднаннями, оскільки це знижує ймовірність політичних конфліктів та різких змін державного курсу, що можуть поставити під загрозу інвестиційні проекти повоєнного відновлення національної економіки [1].

Водночас, важливим чинником є наявність дієвих механізмів юридичного захисту інвестицій, які передбачають процедури гарантій, компенсацій та врегулювання можливих конфліктів, що дозволяє інвесторам почуватися впевнено на нових ринках. Також до політичних умов відноситься встановлення законодавчих вимог щодо залучення інвестицій у певні сфери економіки, що може стимулювати розвиток пріоритетних галузей та визначати інвестиційні преференції. У сукупності ці чинники створюють базу для формування сприятливого, конкурентоспроможного та привабливого інтегрованого інвестиційного клімату, здатного забезпечити

довгостроковий економічний розвиток, залучення капіталу та ефективну реалізацію стратегічних проєктів [12].

Умови формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. Їхня взаємодія створює загальне тло для інвестиційної діяльності, визначаючи рівень привабливості тієї чи іншої країни чи регіону для вітчизняних і зарубіжних інвесторів [3]. До умов об'єктивного характеру належать фактори, які сформувалися історично або зумовлені природними й географічними особливостями території. Вони охоплюють природно-кліматичні умови, наявність корисних копалин, доступність сировинних і енергетичних ресурсів, транспортну доступність, демографічну ситуацію, трудові ресурси, а також географічне розташування щодо міжнародних ринків. Так, країни з виходом до морів чи розташовані на перехресті торговельних шляхів традиційно мають вищий потенціал для залучення інвестицій. Проте варто зазначити, що змінити об'єктивні умови швидко та кардинально практично неможливо, але їх покращення або погіршення зазвичай відбувається поступово під впливом довгострокових тенденцій.

Натомість суб'єктивні умови тісно пов'язані з діяльністю людини, її здатністю організувати та ефективно регулювати інвестиційні процеси. До них належать [2]:

- фінансова стабільність, що забезпечує передбачуваність для інвесторів і зменшує ризики фінансових втрат;
- ступінь дотримання законності та правопорядку, включно з гарантіями захисту прав власності та справедливості судової системи;
- рівень розвитку та доступність об'єктів інфраструктури – як виробничої (транспортної, енергетичної, логістичної), так і соціальної (житлової, медичної, освітньої);
- якість податкової системи та рівень податкового навантаження, що визначають економічну доцільність інвестиційної діяльності;
- ефективність банківської системи та інших економічних інститутів, які мають забезпечувати стабільне функціонування фінансового ринку, доступність кредитних ресурсів та зручність здійснення платежів.

У поєднанні ці фактори створюють динамічне та стійке інвестиційне середовище, котре володіє високим потенціалом для залучення як внутрішніх, так і міжнародних інвесторів. Це середовище стає ключовим каталізатором для зростання економічної активності, оскільки воно не лише сприяє нарощуванню капіталовкладень у стратегічні сектори, але й стимулює розвиток нових галузей. В результаті країна отримує суттєві переваги, такі як підвищення рівня зайнятості, поліпшення конкурентоспроможності підприємств та технологічне оновлення національного виробництва [5].

Для підвищення обґрунтованості та актуальності практичних рекомендацій, спрямованих на покращення інвестиційного середовища національної економіки та формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату, важливо не лише виявляти та аналізувати структурно-кваліметричні тенденції та особливості процесів інвестування, але й визначати їх сильні сторони та проблемні аспекти, застосовуючи якісні методи економічного аналізу. Зокрема, процес діагностики стану та якості інтегрованого інвестиційного клімату потребував проведення експертного опитування серед представників бізнесу.

У дослідженні взяли участь керівники підприємств та провідні фахівці, чия діяльність безпосередньо пов'язана з розробкою інвестиційних проєктів, пошуком фінансування та реалізацією ідей. Це підтверджує високий рівень обізнаності експертів щодо специфіки залучення та використання інвестиційних ресурсів. Експертне опитування проводилося в осінній період 2024 року в Львівській області, загалом було опитано 35 респондентів (по одному представнику від кожного суб'єкта

господарювання). Анкета дослідження складалася з питань, відповіді на які дозволили зібрати інформацію стосовно:

- поточного стану інвестиційного клімату та основних проблем (перешкод) інвестування в економіку України під час повномасштабної війни;
- рівня розвитку компонентів, що забезпечують інвестиційні процеси та їх значення для формування інтегрованого інвестиційного клімату;
- основних політико-інституційних, фінансово-економічних, виробничо-ресурсних, інноваційно-технологічних, транспортно-логістичних та соціокультурних бар'єрів (перешкод), які негативно впливають на інвестиційне середовище України;
- необхідних заходів, які слід терміново реалізувати державним органам для покращення інвестиційного клімату.

Зазначимо, що результати опитування є репрезентативними, оскільки учасники дослідження представляли різні види економічної діяльності. Серед них 25,7 % складала підприємства, що займаються гуртовою та роздрібною торгівлею, а також ремонтом автотранспорту і мотоциклів; 20,0 % – переробна промисловість; 14,3 % – сільське, лісове та рибне господарство; по 11,4 % — будівництво та транспорт, складське господарство, а також поштові та кур'єрські послуги; 8,6 % – інформаційні технології та телекомунікації, ще 8,6 % – інші види економічної діяльності.

У ході анкетування було охоплено всі сегменти підприємництва за розміром бізнесу. Зокрема, 60,0 % респондентів працюють на малих підприємствах з чисельністю до 50 осіб, близько третини (31,4 %) – на середньому бізнесі (від 50 до 250 осіб), і лише 8,6 % респондентів представляють великі підприємства з кількістю працівників понад 250 осіб. Більше половини респондентів, які взяли участь в дослідженні, мають значний досвід у реалізації інвестиційних проєктів, оскільки працюють на ринку більше 10 років (52,8 %). Ще 22,9 % і 17,1 % підприємств функціонують відповідно 6–10 і 3–5 років, тоді як на новостворений бізнес припадає лише 5,7 % респондентів.

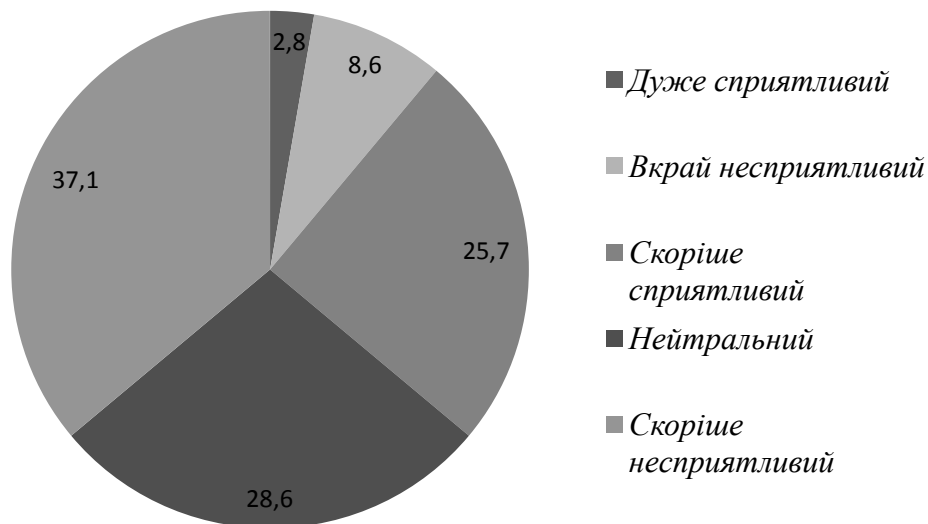

Рис. 1. Результати оцінювання рівня сприятливості інвестиційного клімату України, 2024 р.

Fig. 1. Results of the assessment of the level of favorability of the investment climate of Ukraine, 2024

Примітка: лише 1 варіант відповіді

Джерело: складено за результатами експертного опитування

На загал результати опитування підтвердили, що умови інвестування в національну економіку не повною мірою сприятливі, але в реаліях повномасштабної

війни демонструють загальну тенденцію до погіршення. Так, у процесі дослідження лише 2,8 % респондентів зазначили, що вважають інвестиційний клімат національної економіки дуже сприятливим, ще 25,7 % та 28,6 % учасників опитування оцінили його як скоріше сприятливий або задовільний (рис.1.). Разом з цим тривожним, на нашу думку, є факт того, що майже половина експертів (45,7 %) визначають якість інвестиційного середовища України як скоріше несприятливу (37,1 %) або вкрай несприятливу (8,6 %). Зазначене дає підстави для висновку про присутність значних перешкод процесів інвестування, які у підсумку інгібують процеси модернізації традиційних та розвитку пріоритетних галузей національної економіки України.

Зрештою інвестиційний клімат національної економіки формується у результаті впливу широкого спектру чинників, котрі у підсумку можуть створювати передумови для погравлення процесів інвестування або послаблювати привабливість економіки країни/регіону/галузей економічної діяльності для потенційних інвесторів. Практично усі респонденти (99,4 %) відзначили, що ключовим дестабілізуючим викликом планомірного перебігу/розвитку інвестиційних процесів, на сьогоднішній день, залишається війна, яка суттєво вплинула на зміну інвестиційного клімату, послабивши при цьому інвестиційну привабливість провідних галузей національної економіки. У рейтингу [8] основних перешкод, які чинять найбільший тиск на погіршення якості інвестиційного середовища національної економіки, респонденти першій віддають проблемам загостренню питань із кадровим забезпеченням у результаті вимушеної міграції населення, вимивання інтелектуально-кадрового потенціалу, загрози матеріальних втрат, руйнування приміщень і майна внаслідок воєнних дій, ускладнення доступу до фінансових ресурсів, зростання вартості обслуговування позикових коштів, у зв'язку із зниженням рівня кредитування інвестиційних проєктів через скорочення обігових коштів у банківській системі (рис. 2).

Зростання ризиків капіталовкладень в розвиток економіки також пов'язані із низьким рівнем державних гарантій економічної безпеки процесів інвестування, цілеспрямованих атак на енергосистему й перебоями в енергопостачанні, які уповільнюють бізнес-процеси та знижують їх виробничу продуктивність й економічну результативність. Представники підприємницьких структур наголосили, що у період повномасштабної війни спостерігається зниження ділової активності через відсутність перспектив розвитку бізнесу та мінливість безпекової ситуації. Водночас, до системних чинників дестабілізації інвестиційних процесів слід віднести проблеми девальвації національної валюти та макроекономічну нестабільність, зростання тінізації та офшоризації економічних відносин, збільшення тиску влади на бізнес й поширення корупції, які мали місце й до повномасштабної війни [10].

До умов, що стримують формування якісних та повноцінних інвестиційних процесів та, як наслідок, погіршують загальний інвестиційний клімат у державі, належить ціла низка взаємопов'язаних економічних, політичних та соціальних чинників. Ці фактори разом створюють несприятливе, нестабільне, високоризикове та важкопрогнозоване середовище для залучення й ефективного використання капіталу. Передусім, вагоме місце серед них посідає політична нестабільність, що виявляється у частих змінах урядових курсів і економічної політики, відсутності довгострокової, послідовної та цілісної стратегії національного розвитку, а також слабкості інституцій, покликаних гарантувати дотримання законодавства і захист прав інвесторів. Невизначеність щодо стабільності правил гри на ринку та брак належних механізмів захисту власності призводять до формування атмосфери недовіри, що є одним із ключових бар'єрів для як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів [4].

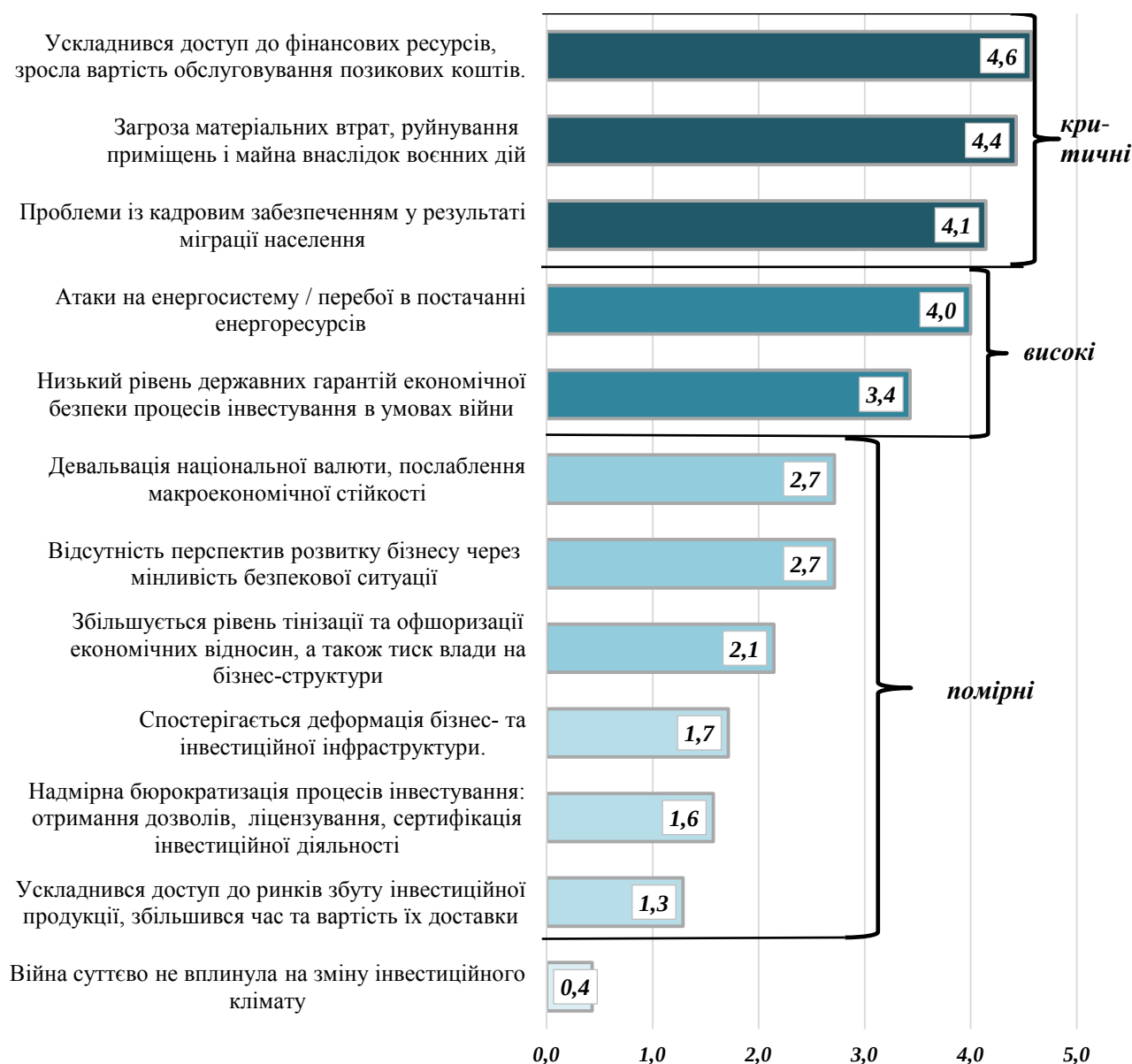

Рис. 2. Результати оцінювання ключових проблем/перешкод інвестування в економіку України в умовах повномасштабної війни, 2024 р., бали

Fig. 2. Results of the assessment of key problems/obstacles to investing in the economy of Ukraine in conditions of full-scale war, 2024, points

Примітка: 5 – найвища оцінка, 0 – найнижча

Джерело: складено за результатами експертного опитування

Окрім того, серйозними стримувальними чинниками для розвитку економіки виступають бюджетний дефіцит та рівень інфляції, які суттєво порушують макроекономічну рівновагу країни за умов війни [7]. Ці фактори призводять до зниження купівельної спроможності населення, обмежують можливості для реалізації як державних, так і приватних інвестиційних проєктів, а також сприяють знеціненню майбутніх доходів від вкладень, що стримує потенційних інвесторів від активної участі в економічному житті. Інфляційний тиск негативно впливає на вартість національної валюти, що, своєю чергою, ускладнює доступ до міжнародних фінансових ресурсів і

збільшує вартість зовнішніх запозичень. В умовах невизначеності підприємства та домогосподарства змушені з обережністю підходити до залучення позикових коштів, що гальмує економічну активність і зменшує темпи зростання національної економіки загалом.

Ще одним вагомим чинником, що ускладнює економічну ситуацію, є значні обсяги як зовнішнього, так і внутрішнього боргу. Вони суттєво посилюють боргове навантаження як на державу, так і на бізнес-середовище, обмежуючи їхню здатність залучати нові фінансові ресурси для розвитку та інвестування. Окрім того, високий рівень заборгованості негативно впливає на імідж країни на міжнародній арені, знижуючи довіру з боку зовнішніх кредиторів, донорів і стратегічних партнерів. Це створює додаткові перешкоди для участі у глобальних фінансових ініціативах та отримання пільгових кредитів, що у свою чергу уповільнює економічне відновлення та обмежує потенціал зростання [11].

Стримуючим бар'єром формування якісного інтегрованого інвестиційного клімату є політико-інституційний фактор. Недосконалість законодавчої бази, а також низький рівень правозастосування й відсутність ефективних механізмів гарантій виконання прийнятих законів, зокрема у сфері, що регулює інвестиційну діяльність, формують атмосферу правової невизначеності. Це, своєю чергою, суттєво ускладнює умови ведення бізнесу, створюючи сприятливий ґрунт для юридичних колізій, зловживань і недобросовісної конкуренції. Бізнес-суб'єкти змушені враховувати підвищені юридичні ризики, які можуть виникати як унаслідок прогалин у законодавстві, так і через його суперечливість або непослідовне тлумачення з боку контролюючих органів. Окрім того, це призводить до зростання трансакційних витрат, пов'язаних із необхідністю постійної адаптації до мінливого та нестабільного регуляторного середовища, пошуку додаткових юридичних механізмів захисту інтересів і залучення експертної правової підтримки для мінімізації потенційних втрат [9].

Вагомим дестабілізуючим чинником виступає пасивне сальдо платіжного балансу, яке свідчить про систематичне переважання імпорту над експортом. Така ситуація призводить до відтоку іноземної валюти з країни, послаблюючи її валютні резерви та ускладнюючи виконання зовнішніх фінансових зобов'язань. Наслідком цього стає зниження економічної стійкості держави, погіршення умов для розвитку національного бізнесу та формування несприятливого інвестиційного клімату, що, своєю чергою, стримує залучення іноземного капіталу, необхідного для модернізації економіки та підтримання стабільного зростання.

Висновок. Якість та рівень сформованості інтегрованого інвестиційного клімату національної економіки України визначаються сукупністю внутрішніх і зовнішніх факторів, які взаємодіють у різних сферах економічного та суспільного життя. Цей процес забезпечується в структурному зрізі шляхом послідовного подолання системних перешкод і бар'єрів, що виникають на перетині політико-інституційного, фінансово-економічного, виробничо-ресурсного, інноваційно-технологічного, транспортно-логістичного та соціокультурного середовищ. Формування сприятливого інвестиційного середовища передбачає не лише адаптацію законодавчих та регуляторних механізмів до сучасних викликів глобальної економіки, але й активізацію внутрішніх ресурсів, модернізацію виробничих потужностей, розвиток інноваційної інфраструктури, забезпечення ефективної логістики та трансформацію суспільної свідомості в напрямі відкритості до інвестиційних практик. Саме усунення існуючих дисбалансів та бар'єрів у цих сферах стає основою для створення стійкого, прозорого та конкурентоспроможного інвестиційного простору, здатного інтегруватися у світові

економічні процеси та залучати стратегічні інвестиції для довгострокового розвитку національної економіки.

Отримані результати мають теоретичну та практичну значущість. Теоретична цінність дослідження полягає у розвитку концептуальних засад розуміння сутності інтегрованого інвестиційного клімату – як багатовимірного феномену, що формується під впливом взаємодії різних середовищ (політико-інституційного, фінансово-економічного, виробничо-ресурсного тощо) та визначає системні фактори і чинники, котрі формують інвестиційне середовище, класифікуючи їх за внутрішніми і зовнішніми, а також за галузевими та міжгалузевими ознаками. Практична значущість цієї проблеми виявляється в тому, що її вирішення: дозволяє визначити конкретні бар'єри, які стримують інвестиційну активність в Україні, розробити механізми їх усунення та забезпечити формування ефективних стратегій і програм державної політики, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату шляхом адаптації нормативно-правової бази, удосконалення регуляторного середовища, стимулювання внутрішніх і зовнішніх інвесторів.

Отже, становлення інтегрованого інвестиційного клімату в Україні супроводжується не лише поступовим накопиченням якісних характеристик, але й активним впровадженням комплексу сприятливих умов, правил, інституцій та практик. Це створює підґрунтя для формування стабільного, прогнозованого та конкурентного середовища, здатного стимулювати залучення як вітчизняних, так і зарубіжних інвестицій. Такий клімат відкриває можливості для активізації підприємницької діяльності, модернізації виробничої бази та глибшої інтеграції української економіки у світові фінансово-економічні процеси. Досягнення цієї мети потребує оновлення регуляторної системи, забезпечення прозорості процедур, підвищення якості державного управління, розвитку сучасної інфраструктури та ефективних правових інструментів захисту інвесторів. Сукупність цих чинників формує позитивний міжнародний імідж України як надійного та перспективного напрямку для капіталовкладень.

1. Антоненко В., Ляшок Я., Попова О., Катранжи Л., Ляшок Н. Інвестиційна привабливість України в контексті її повоєнного відновлення. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. Том 4 (57). С. 363–381. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.57.2024.4410> (дата звернення: 16.03.2025).
2. Гармата О.В., Кучер В.О., Здреник І.В., Парасюк В.М. Шляхи покращення інвестиційного клімату в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2023. №3. С. 189–197. URL: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-24> (дата звернення: 02.03.2025).
3. Костирко Л., Серебряк К., Середа О., Зайцева Л. Інвестиційна привабливість України як домінанта залучення прямих іноземних інвестицій з європейського простору: аналіз, оцінка. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 2(43). С. 95–106. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.2.43.2022.3700>. (дата звернення: 02.04.2025).
4. Лоза С. Інвестиційний клімат в Україні: стан, проблеми та можливі шляхи покращення. *Економіка і управління: Збірник наукових праць*. Випуск 55. 2024. URL: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/189> (дата звернення: 04.04.2025).
5. Ріпа Т.В. Напрями підвищення інвестиційної привабливості України на світовій арені. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 66. 2021. С. 63–68. URL: <https://doi.org/10.32843/bses.66-11> (дата звернення: 07.04.2025).
6. Семак Б.Б., Бойко Р.В. Ідентифікація стратегічних орієнтирів формування інтегрованого інвестиційного клімату та залучення інвестицій в економіку і відбудову регіону. *Підприємництво і торгівля*. № 43, 2024. С. 92–101. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-43> (дата звернення: 12.04.2025).
7. Славкова А. Інвестиційна привабливість України: реалії в умовах війни та перспективи повоєнної відбудови. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081> (дата звернення: 02.02.2024).

8. Смесова В., Яськов Є. Інвестиційна привабливість економіки України: сучасний стан та рейтингове оцінювання. *Економіка та суспільство*. 2024. №64. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66> (дата звернення: 22.04.2025).
9. Цибулько Ю.О. Сучасний стан інвестиційної політики в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2024. Том 35 (74), № 4. С. 152–158. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.4/23> (дата звернення: 03.01.2025).
10. Штань М. В. Державна інвестиційна політика повоєнного відновлення. *Економіка і суспільство*. 2024. Випуск 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-39> (дата звернення: 16.04.2025).
11. Яровенко Т., Бережна С. Інвестиційний клімат країн в умовах фінансової нестабільності. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4. С. 165–170. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.165 (дата звернення: 22.03.2024).
12. Яхимець Ю. М. Формування привабливого інвестиційного клімату в системі ієрархічних рівнів національної економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 19. С. 125-129. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.19.125> (дата звернення: 25.04.2025).

References

1. Antonenko, V., Lyashok, Ya., Popova, O., Katranzhy, L., and N. Lyashok. "Investment attractiveness of Ukraine in the context of its post-war recovery." *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, no. 4, 2024, pp. 363–381, <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4410>.
2. Garmata, O.V., Kucher, V.O., Zdrenyk, I.V., and V.M. Parasyuk. "Ways to improve the investment climate in Ukraine." *Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, no. 3, 2023, pp. 189–197, <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-24>.
3. Kostyrko, L., Serebryak, K., Sereda, O., and L. Zaytseva. "Investment attractiveness of Ukraine as a dominant in attracting foreign direct investment from the European space: analysis, assessment." *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 2(43), 2022, pp. 95–106, <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3700>.
4. Loza, S. "Investment climate in Ukraine: state, problems and possible ways of improvement." *Economics and Management: Collection of scientific papers*, no. 55, 2024, em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/189. Accessed 10 Jan.2025.
5. Ripa, T.V. "Directions for increasing the investment attractiveness of Ukraine in the world arena." *Black Sea Economic Studies*, no. 66, 2021, pp. 63–68, <https://doi.org/10.32843/bses.66-11>.
6. Semak, B.B. and R.V. Boyko. "Identification of strategic guidelines for the formation of an integrated investment climate and attracting investment in the economy and reconstruction of the region." *Entrepreneurship and Trade*, no. 43, 2024, pp. 92–101, <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-43>.
7. Slavkova, A. "Investment attractiveness of Ukraine: realities in wartime conditions and prospects for post-war reconstruction." *Economy and Society*, no. 56, 2023, www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081. Accessed 02 Feb.2024.
8. Smesova, V., and E. Yaskov. "Investment attractiveness of the economy of Ukraine: current state and rating assessment." *Economy and Society*, no. (64). 2024, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66>.
9. Tsybulko, Yu.O. "Current state of investment policy in Ukraine." *Scientific notes of V.I. Vernadsky TNU. Series: Public management and administration*, no. 35 (74), 2024, pp. 152–158, <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.4/23>.
10. Shtan, M. V. "State investment policy of post-war recovery." *Economy and society*, no. 66, 2024, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-39>.
11. Yarovenko, T., and S. Berezhna. "Investment climate of countries in conditions of financial instability." *Galician Economic Bulletin*, no. 4, 2023. pp. 165–170, https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.165.
12. Yakhymets, Yu. M. "Formation of an attractive investment climate in the system of hierarchical levels of the national economy." *Investments: practice and experience*, no. 19, 2023, pp. 125–129, <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.19.125>.

Дата подання: 30.04.2025